

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. ІВАНА ФРАНКА
Філософський факультет**

Давньогрецький театр
θέατρον
Епос
«Narratio de theatro Graeco»

**Виконав студент групи ФФФ-11
Урбан Володимир Володимирович**

Βάκχος

I

Вдарив об землю ступнею Олімпу,
Громовержець палкого кохання Семели.
Силу і міць воєдино схрестивши,
У славі та почесі обітниць вод Стіксу,
Вогонь і блискавку спустив він на неї.
Роздувся мов фенікс по капітелі,
Тряслися колони від бігу дикого лева,
В двобої швидкому по мурам палацу,
Від жаги мисливця пускаючи кігті,
Затремтіла будівля славетного брата Європи,
Того хто сіяв зуби зміїні, Кадмус - батько Спарти.

II

В батькових мурах чекала обранка,
Лебедя величного їй обраного кохання,
Но в оселю влетіла помаранчева жар-птиця,
За слідом птиці увірвався у золоті - лев,
Розкута Семела підняла обличчя,
Очі її сховались в ритмі ударному серця,
От жаху вирував у грудях найпрекрасніший Ерот,
Коси її розпустились у полоні поривів,
Словом вона хотіла вберегтися:
- “Знаю велич твою, та не осягнути того звіра!”
Підвело ж її піднебіння у рятунку від стихії,
Жертвна Семела в поцілунках стихійних,
Спалахнула полум'ям смертної діви,
Пізнавши коханця в безсмертній силі,
Тілом вона - перестала володіти,
Впала у палаці, квола блаженством,
Смертністю - безсмертне кохання палило її.
І чахло полум'я тілом її убогої смертності!
Породила вона йому з попелу сина.

III

Кволого новонародженого оком батько накинув,
Своє ж відображення в бездиханому тілі помітив,
Клятву у прозорім дзеркалі Стіксу відбивши,
І вдарив він нею по своїй породженій силі.
Лев у двобою лапами зійшовся на птиці,
Крилата ж панувала над ним у повітрі,
Золотом і жаром зійшлися в єдине,
Тиранією одне одного повалили умиті.
Шмаття ж їхні попадали у фіванські землі,
На руїнах палацу проросли лози відлуння,
Вдарили зі землі сили подиху живого,
Піднявши дитя з жертвенного попелу.
У руки взявши мале дитятко,
Откровений батько втопивсь униз.
О диво! Малеча поглядом вирячивсь!
Його зі собою забрав громовитий,
У стегні залишався до однієї миті...

IV

І став між нескортними і смертними він,
Зношений у стегні, зміцнився одначе вовік.
Аж поки волею батька, званого Зевсом,
Словом своїм смів нагородити царя Орхомена,
Окликаний Гермес вміло віддав свій поклін,
Звісткою став він цареві Олімпу,
- "Нехай зазнає тілесності і вольні діяння!".
Відправився Гермес у Фіванські землі,
Хитрістю своєю не смів обійтися,
Прудкістю сандалів ризикуючи діяв,
Закутавши у червоний хітон заслання,
Щоб дитятко пізнало лагоди в ім'я,
У новій оселі званої матір'ю - Іно, сестри Семели.

V

Знала й страждала про вірність забуту,
Жінка діадемового владарювання,
Від ненависті скутої, мінливого серця,
Минуле ближчало, тираніла рука.
Відважилась владу пустити у царства,
Дістати ж розплати за ім'я забуте.
Руками схватила чуже їй обруччя,
Гордо піднесла його над головою,
За зради пихатої зламавши подружжя.
Пустила уламки, гордо ступивши,
Дісталася кроком, непрохана дама,
Царя Атаманта, законного чоловіка - Іно.
Схопила його, видом тендітним,
Звабляючи зрадою, жезлевого виду,
Званою Гера, пустила вустами:
“Дитина найменша - твоє обличчя,
Обличчя - багатства, влади й спокуси,
Уб'є воно тебе - як сонце, породжуючи тіні,
Тіню будеш й забутий!”.

VI

Слова пронеслися мов колісниця,
Кроком вона породила цареві,
Божевілля тиранійського в одкровенні,
Совістю темною творив він думки,
У своїх покоях взявся за обладунки.
Тіні боявся, ступаючи владно,
З мечем у руці, виду анінаку.
Не знав він і близько, якою ціною,
Обійдеться владарювати.

VII

Відчинилися ворота божевілля перед Леархом,
Не встиг отямитися і він,
Як пролилася кров, породжена зрадою,
Проткнутого серця мечом, любові до батька.
Від крику увійшовшого хаоса,
Іно, покинула покої найменшого уродженця,
Блукала в коридорах безлика,
Від колони до колони хаосного лика.
Криком почутим, відбитим у вухах,
У тиші еха кроків долуння,
Криком біжала тепер, матиного серця.
Біг її скінчився замахом розлуччя,
Швидше за змах схопила другого сина,
Безтямна вона, діяла квапливо,
Мелікерта притиснула до погруддя,
Та тікала мов фенек по розпуттях,
Дзеркаль тиранійських Атаманта.

VIII

Відбувалась різня, справедливості Гери,
Смертних рук, Аїдових сутіней.
Поки мечем, росікалися сімейні пута,
Гермесом пронеслася Герова скрута,
Час і безмежжя минаючи в дійство.
Увірвавшись у відкриті ворота божевілля,
Похапцем уникаючи хаосу й темряви,
Дістався кімнати, покинутої матері,
Червоним хітоном охопивши світло,
Тіло дитини ним же накривши,
Тримав він у руках сонце і тінь!
Розстеляючи свою ходу швидше,
За Аїдових гончих псів,
У далеч далеку, від душ і тіней.

ІХ

Нікейська долина в червоній накидці,
Долина вічного світла, весни неперервної,
Де лози виноградні точаться всюди,
Безбарвна у владі - кольорова в натурі,
Безлюдна стопа, колосся вінка безлюддя.
Розкрився хітон над землями безтурбоття,
Проворними поворотами, пірнув у натуру,
Пахощів солодких, прянощів й меду,
Зоставив дитя, сховав від смертних,
Уламок відпавший, віддав цій землі.

Х

Не довго дитя лежало в омані,
Окутаного дарами лісових долин.
Підкралися до нього, немов хижаки,
Кроком за кроком пізнаючи уламок скарбу,
Іменованими німфами, віднайшли його одначе.
Як побачили, так впали у чари,
Танцями, піснями стали вітати,
Плодами й пряностями дитя обкладати,
Солодощі власні - поріднені відчувати,
Співали ж вони світові, його обіймаючи:
“Наше дитя!” - Діонісом іменувати.
Скрізь скуту, тиранівських чарів,
Скрізь насолоду та вина пірів славетних,
Відблиском він кидався на світа,
З міст у міста, з міст у славності весни!
Оркестр дарували смертні,
Де ногою ступив він у Афінські оселі,
Хаос вина! Насолод тілесних,
Іменем Діоніс - театрів початку.

